

Tatranský dvojtyždenník

Číslo: 23 /XXXV

Vyšlo: 14. novembra 2024

0,50 €

Svetový deň miest: Mesto Vysoké Tatry

V súvislosti so svetovým dňom si pripomeňme aj historické pozadie a súčasnosť nášho mesta. Ako vyzeralo kedysi a aké sú Vysoké Tatry dnes?

Mesto sa rozkladá na území 359,79 km², čím je v rozlohe druhé najväčšie mesto na Slovensku. Nachádza sa na území Tatranského národného parku, na úpätí Vysokých a Belianskych Tatier a dnes je súčasťou okresu Poprad. S počtom obyvateľov okolo 4000 sa radí medzi menšie v našej krajine. Pre porovnanie špecifickej polohy a z toho vychádzajúceho zaľudnenia si vezmime hlavné mesto Slovenska: mesto Bratislava má hustotu obyvateľstva 669 obyv./km² a mesto Vysoké Tatry má hustotu obyvateľstva 10,51 obyv./km². Najvyšším bodom Bratislavy je Devínska Kobyla s 514 m n. m., pričom mesto Vysoké Tatry siaha do výšky 1 125 m n. m.

Mesto Vysoké Tatry je vo svojich častiach spojené ikonickou Cestou slobody, ktorá vedie od Podbanského po Tatranskú Kotlinu. Tatranské osady sú tiež dobre prepojené Tatranskou elektrickou železniciou (TEŽ).

Mesto je zložené z 15 mestských častí na troch katastrálnych územiach v nadmorskej výške 760 až 1 125 m n. m. (Štrbské Pleso, Smokovce, Tatranská Lomnica). Hranica pôsobnosti mesta je veľmi komplikovaná, sriedajú sa tu prírodné prvky (hrebene, toky, okraje lesa) s majetkovými a katastrálnymi hranicami susediacich obcí a miest. Jednotlivé osady mesta historicky

vznikli v katastroch obcí v podhorí Tatier. Tieto osady boli roku 1947 odčlenené od „materských“ obcí (22 katastrálnych území) a Vyhláškou SNR č. 52/1947 Zb. bola zriadená obec Vysoké Tatry s magistrátom a s pôsobnosťou okresného národného výboru. Týmto sa zabezpečila lepšia správa územia. Vo februári 1948 vznikol Jednotný národný výbor Vysoké Tatry. V roku 1954 boli k Vysokým Tatrám pričlenené časť Podbanského (časť obce Pribylina) a časť Východnej (Tri studničky) a časť obce Liptovská Kokava, ktorá v súčasnosti tvorí najväčšiu časť katastrálneho územia Štrbské Pleso (Kôprová a Tichá dolina, Kriváň). V roku 2004 bolo prinavrátené Pribyline takmer celé Podbanské po riekou Belá (malá časť je naďalej súčasťou mesta Vysoké Tatry) len kvôli zmene toku koryta rieky oproti roku 1954 a v roku 2005 pôvodný kataster obce Východná (Tri studničky). Osada Štrbské Pleso bola rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 3. mája 2007 čiastočne prinavrátená do katastra obce Štrba. Sídлом obce Vysoké Tatry sa stal Starý Smokovec. V roku 1960 sa obec Vysoké Tatry stala súčasťou okresu Poprad (pôvodne bola súčasťou okresu Kežmarok).

Najstaršou osadou je Starý Smokovec (založený r. 1793, 1010 m n. m.), ktorý je aj najvýznamnejšou časťou mesta. Ivan Bohuš ml. opisuje začiatky Smokovca v knihe Vysoké Tatry, *Miesta a čas* nasledovne: „Anglický cestovateľ a bádateľ Robert Townsend patrili medzi prvých, ktorí mali možnosť prenocovať v roku 1793 pod ochranou zrubu, ktorý dal práve vtedy postaviť gróf Štefan Csáky pod južnými svahmi Slavkovského štítu. Týmto krokom datujeme vznik najstaršej tatranskej osady - Starého Smokovca a možno aj počiatku cestovného ruchu pod Vysokými Tatrami.“ (pokračovanie na strane 2)

V Tatrách platí sezónna uzávera.
Viac sa dozviete na strane 6.

Ako dopadlo každoročné jesenné
sčítanie kamzíkov?
Dozviete sa na strane 6.

Vysoké Tatry sa dočkali nových,
bezpečnejších ciest. Viac na strane 4.

Svetový deň miest: Mesto Vysoké Tatry

(dokončenie z 1. strany)

Rozvoj tatranských osád urýchlilo dobudovanie podtatranského úseku Košicko-bohumínskej železnice v roku 1871. Od Štrbského Plesa po Tatranskú Kotlinu sa všetky osady formovali ako centrá klimatických a vodoliečebných kúpeľov a ako turistické východiská do hôr. Architektúra pod Tatrami bola ovplyvnená švajčiarskym štýlom s bohatou rezbárskou výzdobou.

Okrem zimných športov a letnej turistiky sa na území mesta nachádza niekoľko sanatórií poskytujúcich kvalitnú liečbu pľúcnych chorôb (Vyšné Hágy), alebo rekonvalescentnú liečbu (Dolný Smokovec, Nová Polianka, Tatranská Polianka) alebo kúpeľnú liečbu (Kúpele Nový Smokovec). Kúpele Nový Smokovec sú taktiež klimatické kúpele. Vďaka čistému vzduchu a okolitým lesom (aj keď po kalamite 19. novembra 2004 narušených) sú ideálne na liečenie niektorých chorôb vyvolaných poruchami metabolizmu a žliaz s vnútornou sekréciou ako aj chorôb dýchacích ciest, ako je napr. astma či chronická bronchitída či liečbu pľúc poškodených rôznymi plynmí.

Silnú víchricu, ktorá 19. novembra 2004 navždy poznačila kalamitou celý národný park na území Tatier, si budeme pripomínať spomienkovou udalosťou v utorok 19. 11. 2024. Viac na strane 12.

Zaujímavosti z územia Vysokých Tatier:

✦ Cez masív Tatier prechádza európska rozvodnica úmori Baltického a Čierneho mora (z Čubriny Soliskovým hrebeňom cez Štrbské Pleso a Tatranskú Štrbu).

✦ Počas maximálneho posledného zaľadnenia bolo v celých Tatrách 55 ľadovcov, najväčší bol v Bielovodskej doline (dĺžka 13,4 km, šírka 2,2 km, hrúbka 400 m).

✦ V slovenských Tatrách sa udáva výskyt úžasných 375 jaskýň, z nich zaujímavejšie v pôsobnosti samosprávy mesta Vysoké Tatry sú Alabastrová jaskyňa, Belianska jaskyňa, Hučivá diera, Kamzičia jaskyňa. Prvou a jedinou verejnou prístupnou jaskyňou v TANAP-e bola Belianska jaskyňa, ktorá je súčasťou Belianskych Tatier.

✦ Tatry sú domovom nevšednej profesie, ktorá v modernom svete postupne mizne. Tatranskí nosiči alebo sherpovia sú unikátom, ktorí vynášajú na tatranské chaty dodnes

(aj napriek nástupu a možnostiam modernej techniky). O jedinečnosti svedčí aj zápis do Reprezentačného zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska (zápis z roku 2018). Z histórie vieme, že od 16. storočia spoznávali Tatry zámožnejší turisti, bádatelia, neskôr fotografi. Pastieri či pytlíci znali terénu im ponúkali sprievodcovské a nosičské služby. V druhej polovici 17. storočia sa začala nosičská a vodcovská profesia formovať ako nové zamestnanie podtatranského ľudu. Nosiči niesli všetok stavebný materiál potrebný na výstavbu tatranských chat v plachtách a košoch, až v 20. storočí tieto transportné pomôcky nahradili drevené krošne, ktoré používajú dodnes. Podieľali sa napríklad aj na výstavbe lanovky na Lomnický štít, kde ľudská sila predstavovala jediný možný spôsob vynesenia viac ako 100 ton materiálu.

✦ Vysokým Tatrám sa hovorí, že sú najmenšími velhorami na svete či miniatúrou Álp. Dôvodom je, že v rámci celej Európy majú na svojom relatívne malom území jedinečnú koncentráciu krás neživej a živej prírody. Mesto Vysoké Tatry je preto veľmi špecifické a jedinečné. Len citlivé riadenie ľudskej činnosti na tomto území ho môže udržať v dobrej kondícii a s celou jeho rôznorodosťou ďalším generáciám.

ah
Zdroj: BOHUŠ ml., Ivan: Vysoké Tatry. Miesta a čas. Tatranská Lomnica: Vydavateľstvo IB Vysoké Tatry, s. r. o., 2022, I. vydanie.

KOLLÁROVÁ Zuzana, JANIGOVÁ Ingrid a kol.: Mesto Vysoké Tatry. Včera a dnes. Poprad: Popradská tlačiareň, vydavateľstvo, s. r. o., 2017.
www.tatry.sk, www.tatryakoliek.sk

” Druhá najstaršia budova v Starom Smokovci je Vila Flóra, kde sídlila mestská výstavná sieň, donedávna patriaca pod Tatranskú galériu. Jej súčasťou je aj tatranská športová sieň slávy, kde je každoročne uvedený jeden laureát. V priestoroch drevenej budovy sa nachádza Galéria tatranský šperk, kde sa konajú maliarske sympózia. Prvá murovaná budova v Smokovci, známa ako Obydlie víly (Alpská víla) či vila Bellevue, sa v týchto dňoch kvôli zlému technickému stavu a ohrozeniu ľudí likviduje.

Na historickej fotografii pohľad na Starý Smokovec. Dodnes sa zachovala kaplnka, Švajčiarsky dom a Bellevue, kde aktuálne prebiehajú stavebné práce.

Svetový deň miest

31. október je od roku 2013 vyhlásený za Svetový deň miest. Nosnou témou tohto roka boli „Mladí klimatickí lídri“. Za cieľ si kladie zapojenie mladých ľudí do riešenia klimatických výziev v prostredí samospráv.

Podľa predpokladov budú v roku 2030 mestá pravdepodobne domovom 60% populácie, pričom 60% z toho bude mať menej ako 18 rokov. Očakáva sa, že v súvislosti s meniacou sa klímou budú pred samosprávy postavené výzvy, ktoré bude potrebné riešiť v spolupráci s mladými ľuďmi so záujmom o prostredie, kde žijú a bývajú. Odborníci nielen v tento deň zdôrazňujú dôležitosť zapojenia mládeže do rozhodovania na úrovni samospráv, aby sa využila kreativita a novátorský pohľad mladých ľudí, a tiež ich vedomosti, ktoré by mohli prispieť k lepšej budúcnosti v mestách.

Ako sa môžu mladí ľudia zapojiť do chodu samospráv na Slovensku?

Napríklad Pakt pre budúcnosť a Deklarácia pre budúce generácie od OSN (Organizácia spojených národov) sa snažia zohľadniť hlas mládeže pri formovaní udržateľného mestského prostredia.

Samit pre budúcnosť, ktorý sa konal v septembri 2024 v New Yorku, bol príležitosťou na integráciu perspektív mladých ľudí do globálnych politík. Navrhované aktivity OSN zahŕňajú zakladanie mládežníckych rád, integráciu zástupcov mládeže do orgánov samospráv a udržiavanie priebežného dialógu medzi mladými ľuďmi a politikmi. Tieto snahy majú podporiť „mestá budúcnosti“, ktoré sú nielen udržateľné a odolné, ale aj odrážajú rozmanité hlasy a potreby všetkých obyvateľov, vrátane mladších ročníkov.

Združenie miest a obcí Slovenska plne podporuje myšlienku a verí, že zvýšenie participácie mladých ľudí na miestnej úrovni je kľúčom k budovaniu lepších komunít a samospráv. Ako sekretariát slovenskej delegácie v Kongrese miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy (Kongres) každoročne zapája mladých ľudí aj do iniciatívy mládežníckych delegátov Rejuvenating Politics. Tá poskytuje mládeži nielen možnosť prispieť svojimi nápadiami a názormi k práci Kongresu, ale aj najsť inšpiráciu pre svoje vlastné projekty na miestnej a regionálnej úrovni. Viac informácií o aktivitách mládežníckej delegátky v Kongrese pre rok 2024 Natálie Gregorovej je možné nájsť na facebookovom profile CoE Youth Delegate Slovakia.

ah

Poplatky za odpad nezvýšili, chystajú verejné rokovania

Na stredu 30. októbra zvolal primátor mesta Vysoké Tatry Jozef Štefaňák 14. zasadnutie mestského zastupiteľstva. Poslancov čakalo schválenie podmienok pre voľbu hlavného kontrolóra, materiály týkajúce sa úpravy rozpočtu a nevyhovujúceho technického stavu verejného osvetlenia, rozhodnúť mali aj o zvýšení poplatkov za odpady. Prítomných bolo všetkých 10 poslancov.

Prvým bodom hlasovania bol materiál týkajúci sa voľby hlavného kontrolóra mesta Vysoké Tatry. Nakoľko súčasnému kontrolórovi, Michalovi Hančovi, končí 31. januára šesťročné funkčné obdobie, na danú pozíciu bude vypísané výberové konanie. Poslanci odsúhlasili deň konania voľieb, podmienky prijatia (viac na str. 11) aj zníženie úväzku na 60 %.

Hlavným bodom zastupiteľstva bolo prijatie návrhu Všeobecne záväzného nariadenia (VZN) o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Poplatky za odpady sa v našom meste nemenili od decembra 2020, avšak samosprávam pribudla povinnosť zberu bioodpadu, vzrástli prevádzkové náklady, ceny za odvoz odpadov aj za skládkovanie, kde bude zavedená mechanicko-biologická úprava odpadov (úprava odpadu stanovená celoslovenskou legislatívou). Ďalej použije spoločnosť VPS financie od poplatníkov na zabezpečenie smetných nádob, pokrytie nákladov spôsobených nedôsledným triedením, odstraňovanie čiernych skládok, zber veľkoobjemového odpadu, zber orezu drevín, na spolufinancovanie kontajnerových staníc... Mesto sa v tomto roku nemohlo uchádzať o príspevok z envirofondu, nakoľko miera separácie nedosiahla 30 %. Ak budú obyvatelia lepšie triediť, je možné, že samospráva získa od štátu príspevok vo výške cca 35 000 €.

V dôvodovej správe boli navrhované viaceré zmeny (s platnosťou od 1. 1. 2025), ako napr.: zvýšenie sadzby poplatku z 0,0310 € na 0,0806 € za liter komunálnych odpadov pre množstvový zber; z 0,0822 € na 0,1234 € za osobu a kalendárny deň pre fyzické osoby s trvalým/prechodným pobytom; z 0,072 € na 0,18 €/kg drobných stavebných odpadov,

30 % zníženie pre osoby nad 62 rokov a občanov preukázateľne žijúcich mimo mesta. Ako uviedol primátor mesta Jozef Štefaňák „Okolité obce vyberajú omnoho vyššie poplatky. Odvoz odpadu nemôžeme financovať z iných zdrojov. Nechceme, aby sme museli ako iné samosprávy vyvážať odpad len raz za dva týždne. Hoci je v Tatrách chladnejšie, nádoby nechceme nechávať dlho nevyšpané, aby nelákali zver.“

Nakoľko pri hlasovaní nebola za prijatie VZN nadpolovičná väčšina poslancov, materiál nebol prijatý – poplatky sa zvyšovať nebudú. Je však len otázkou času, kedy budú musieť k nepopulárnemu kroku pristúpiť, aby mohol byť zabezpečený vývoz odpadov.

Poslanci, ktorí hlasovali proti navýšeniu, argumentovali primárnou potrebou zabezpečenia staničiek voči zveri a tretím osobám (zavedením čipov), aby domáci nedoplácali na návštevníkov.

Poslanci odsúhlasili návrh na mimoriadny vklad členského príspevku do Oblastnej organizácie cestovného ruchu Región Vysoké Tatry na rok 2024 v sume 30 000 €. Použitý bude na refakturáciu nákladov na elektrinu v centrách cestovného ruchu, kde by mala od 1. decembra svietiť vianočná výzdoba.

Prijatý návrh na úpravu rozpočtu zahŕňal vyčlenenie financií pre školy (základné školy a ZUŠ), na úpravu miestnych komunikácií (chodníkov) v Dolnom Smokovci bolo vyčlenených 72 000 €.

Michal Hanč predniesol správu o vykonanej kontrole podmienok pridelovania celoročných parkovacích kariet v meste Vysoké Tatry: „Predmetom kontroly bolo zistiť, na základe akých podmienok, VZN, smerníc, alebo interných dokumentov

dochádza k predaju týchto kariet.“ Mestu a prevádzkovateľovi dodal usmernenia a odporúčania, ako v budúcnosti postupovať pri evidencii a pri procese ich pridelovania kariet, možnostiach vybavenia (v roku 2024 si mohli zamestnanci pracujúci v Tatrách zakúpiť parkovacie karty v hodnote 350 €, obyvatelia za symbolickú cenu 30 €, podnikatelia za 150 €. Obyvatelia nad 65 rokov a zamestnanci mesta, mestských spoločností, získali karty na základe žiadosti bezplatne). S parkovacou kartou je možné využívať parkoviská v správe spoločnosti VPS Vysoké Tatry (na Popradskom Plese pri TEŽ, v Smokovcoch a T. Lomnici). Vzor žiadosti o vydanie karty je zverejnený na stránke www.vpstatry.sk v sekcii *Parkoviská > Zoznam parkovísk a poplatky*.

Z minulého zastupiteľstva bol presunutý bod rokovania o verejnom osvetlení. Vzhľadom na množiacu sa poruchu a havarijný stav mnohých káblových polí, vysokú spotrebu energií zastaranou sústavou svietidiel je nutná urgentná rekonštrukcia. Financovanie by dosiahlo výšku 1 600 000 € až 1 800 000 € (definitívna cena vzíde z verejného obstarávania), ročne cca 180 000 – 200 000 €. Ide o nemalú položku, no okrem úspory elektrickej energie by sa zvýšila kvalita osvetlenia. Materiál nebol schválený – o možnostiach rekonštrukcie rozhodnú na ďalšom zasadnutí.

V závere diskusie pozval Roman Chodníček na verejné stretnutie zástupcov mesta a poslancov s obyvateľmi – v pondelok 2. decembra o 17.00 hod. v Teniscentre v Tatranskej Lomnici. Diskutovať budú napr. aj o plánovaných úpravách poplatkov za odpad, o dani z nehnuteľností, o verejnom osvetlení a o problémoch, ktoré trápia obyvateľov mestských častí T. Lomnica, T. Matliare, T. Lesná, K. Žľaby.

Ďalšie mestské zastupiteľstvo je plánované na štvrtok 12. decembra 2024.

kb

Cezhraničná spolupráca

Primátor mesta Vysoké Tatry Jozef Štefaňák absolvoval ďalšie pracovné stretnutia so zástupcami okolitých krajín. Na XXII. Slovensko-Poľskom hospodárskom fóre rokoval s Andreou Elschekovou Matisovou – veľvyslankyňou SR v Poľskej republike a Piotrom Samerekom – chargé d'affaires Poľskej republiky na Slovensku.

Spoločne diskutovali najmä na tému zlepšenia hromadnej dopravy medzi Slovenskom a Poľskom, ako aj o ďalších možnostiach partnerstva v oblasti cestovného ruchu. „Pán veľvyslanec svoju diplomatickú misiu na Slovensku začal len nedávno, tak mu prajeme, nech sa mu na Slovensku darí a tešíme sa na budúcu spoluprácu. Hranice medzi Slovenskom a Poľskom sú roky otvorené a my stále nemáme vyriešenú dopravu. Urobíme všetko preto, aby sme odstránili všetky bariéry. Dôkazom by mala byť aj nová linka, ktorú plánujeme od nového roku medzi Zakopaným a Vysokými Tatrami, nakoľko spojenie s Novým Targom sa nám osvedčilo. Vlády plánujú medzinárodné stretnutie slovenského a poľského premiéra, kde sa bude riešiť

najmä doprava, pripravujeme veľké stretnutie pri príležitosti 30. výročia návštevy Jána Pavla II. v Tatrách, čo je ďalším dôkazom dobrých vzťahov národov na oboch stranách Tatier,“ zhrnul Jozef Štefaňák po stretnutí, ktoré absolvoval spoločne s Darinou Žembovou z Oddelenia kultúry, športu a cestovného ruchu mesta Vysoké Tatry.

„V rámci medzinárodnej spolupráce by som chcel vyzdvihnúť aj veľmi dobré vzťahy s Holandskom. Ďakujem za výbornú spoluprácu holandskej veľvyslankyňi Gabrielle Sancisi, s ktorou sme sa snažili spropagovať Tatry v Holandsku nielen medzi karavanistami,

Veľvyslankyňa Holandského kráľovstva na Slovensku Gabriella Sancisi s primátorom mesta Vysoké Tatry Jozefom Štefaňákom počas prijatia na mestskom úrade v Starom Smokovci.

ktorí tu kedysi chodievali. Pani veľvyslankyňa končí svoju misiu na Slovensku, tak pevne verím, že bude mať na našu krajinu a Tatry krásne spomienky,“ dodal primátor, ktorý spropagoval Vysoké Tatry ako celoročné stretnutie cestovného ruchu v zahraničí. kb

Bezpečné cesty bez obmedzení

12. novembra bol slávnostne zavŕšený najvýznamnejší cestný projekt PSK za ostatné roky – rekonštrukcia Cesty slobody.

Premávka na Ceste slobody je prejazdna v celej dĺžke v oboch smeroch, vynovený je aj 1,4 km úsek v centre Tatranskej Lomnice. Cesta II/537 v úseku od Podbanského po Tatranskú Kotlinu bude odteraz kvalitnejšia a bezpečnejšia, čo ocenia motoristi aj cyklisti.

Rekonštrukcia viac ako 42 km cesty II. triedy si vyžiadala investície vo výške 45 miliónov eur. V rekordne rýchlom čase sa opravilo 26 mostov, 1 poloestakáda, 14 oporných a 12 zárubných múrov, vybudovali sa 4 nové odpočívadlá s toaletami, posedením a detským ihriskom. Projekt Vysoké Tatry bol najväčšou investičnou akciou kraja, ktorá bola financovaná z Integrovaného regionálneho operačného programu 2014 – 2020 a z vlastných zdrojov Prešovského samosprávneho kraja (PSK).

Práce zahŕňali úpravy okolia hlavného

dopravného ťahu (odstránenie stromov, úprava podložia a krajnic, rekonštrukcia priepustov...), frézovanie vozovky, búracie a výkopové práce, zhotovenie novej konštrukcie vozovky, osadenie zvodidiel (v súlade s normami EÚ) a dopravného (vodorovného a zvislého) značenia.

Takmer celý cestný úsek sa podarilo dokončiť v uplynulom roku, technicky najnáročnejšie úseky (mosty) a centrum Tatranskej Lomnice sa dokončili počas leta a jesene 2024. Vodiči museli rátať s viacerými obmedzeniami, ktoré sú od 12. novembra minulosťou.

11. novembra bola ukončená posledná, technologicky najnáročnejšia siedma etapa rekonštrukcie Cesty slobody, s rozpočtom približne 8,3 mil. eur, ktorá sa týkala viacerých oporných múrov, priepustov, mostov a poloestakády v úseku V. Hágy – N. Polianka.

V Tatranskej Lomnici prešlo obnovou 1,43 km ciest v hodnote 255-tisíc eur, ktoré financoval kraj z vlastných zdrojov.

„Vodiči už prejdú plynule od Kotliny po Pavúčiu dolinu – bez semaforov a iných zdržaní. Ďakujeme vodičom za trpezlivosť, ktorú mali počas tejto náročnej rekonštrukcie. Projekt sme zhotovili v predstihu takmer dvoch rokov, čo je neobyklý úspech. Prietiah Tatranskou Lomnicou sme rekonštruovali len ▶

Slávnostné otvorenie cesty sa konalo za účasti predsedu PSK Milana Majerského, generálneho riaditeľa SÚC PSK Marcela Horvátha, súčasného aj bývalého primátora mesta Vysoké Tatry, poslancov PSK a zástupcov zhotoviteľských firiem.

Chyť a pusť

- v rozsahu prác obrusnej vrstvy – nešlo sa až do podlažia. Financie na tento úsek sme nedostali z eurofondov, preto sme ich vyčlenili z vlastných zdrojov. Nemali sme dostatok času, ale snažili sme sa ju urobiť čo najkvalitnejšie. Určíte ju chceme v budúcnosti zrekonštruovať v plnom rozsahu, ako ostatné úseky. Podľa našich predpokladov by mala vydržať 10 rokov,“ povedal poslanec národnej rady SR, predseda PSK Milan Majerský.

„Ďakujem všetkým predstaviteľom VÚC, ktorí sa na rekonštrukcii podieľali, všetkým pracovníkom, ktorí odviekli obrovský kus práce. Tatranská Lomnica bola dlhšie vyfrézovaná, kým sa hľadali financie, no už je hotové aj vodorovné značenie. Obnova prispieje k plynulosti ale najmä k bezpečnosti cestnej premávky. Máme vyznačené a osvetlené priechody pre chodcov, okolie cesty sme aj vďaka spolupráci Správy TANAP-u vyčistili od reklamného smogu. Vodičom a všetkým účastníkom cestnej premávky prajem veľa šťastných kilometrov na tejto ceste. Celý projekt mal trvať päť rokov, podarilo sa ho dokončiť za tri, čo je obrovské plus, nakoľko tu boli veľké obmedzenia premávky,“ dodal na záver primátor mesta Vysoké Tatry Jozef Štefaňák.

Projekt k zosuvu pôdy má byť do konca roka

Turistický chodník v smere z Hrebienka na vysokohorskej chaty v Studených dolinách sa zosunul pred rokom na úseku asi 200 metrov od Hrebienka. Správa TANAP-u ukončila verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu v lete. Ako sa bude postupovať pri oprave chodníka ďalej?

Podľa informácií sa koncom augusta uzavrela zmluva s dodávateľom za viac ako 21-tisíc eur s DPH. Na vypracovanie projektu má dodávateľ podľa zmluvy, ktorá je zverejnená v Centrálnom registri zmlúv, presne 120 dní. Súčasťou projektu bude kompletný inžiniering – stavebné povolenie a rozpočet. Na základe predpokladanej hodnoty celého projektu môže byť potom vyhlásené verejné obstarávanie na zhotoviteľa stavby.

Prípomeňme, že svah sa začal na tomto mieste zosúvať po dažďovom období v prvej polovici novembra 2023. Chodník, ktorý je súčasťou Tatranskej magistrály napokon úplne uzavreli 16. novembra. Potom tam Horská záchranná služba vykonala cieľový výbuch, vďaka čomu sa podarilo dva skalné bloky rozpojiť bez poškodenia chodníka a lesného porastu, a núdzovo tak trasu spriechodniť.

Nádherné počasie, priateľská atmosféra, nahodené udice. Záver októbra patril 2. ročníku rybárskych pretekov Tatranské jazierko, ktoré pod tatranské štíty priniesol Pavol Krofta. Nechýbali rybári z rôznych kútov Slovenska a rekordné úlovky.

Na preteky sa prihlásilo 22 rybárov z blízkeho okolia, ale aj z Gelnice, Liptovského Mikuláša, Levoče, Spišskej Belej, Kežmarku. Tí sa snažili z lomnického jazierka vyloviť čo najviac kúskov, čo najväčšie jedince pstruha potočného. Na podujatí vládla priateľská atmosféra, ktorú umocnila podpora rodín, priateľov a organizátorov z radov dobrovoľných hasičov.

Napínavá súťaž sa začala o 8.00 hodine a pokračovala

v štyroch súťažných kolách, pričom rybári boli rozdelení do dvoch skupín – A a B, po jedenástich súťažiacich. Zaujímavosťou je, že rozhodovanie o výsledkoch prebiehalo priamo medzi účastníkmi, čím sa posilnila vzájomná spolupráca a dôvera. Najmladším účastníkom bol iba 10-ročný Šimon Kupský, nádejný rybár z Kežmarku. Najväčším úlovkom dňa sa mohol pochváliť

Vladimír Bystrian, ktorý ulovil pstruha dúhového dlhého 57 centimetrov (chytalo sa na jedného háčik bez protihrotu, štýlom „chyt' a pust'“). „Pre zachovanie genofondu pstruha potočného sa chytalo pod dohľadom zástupcu Správy TANAP-u. Každý ročník je iný – tohto roku bola vyššia účasť, viac tímov. Od nultého ročníka sa snažím vždy priniesť nejaké novinky, prilákať ľudí, zorganizovať súťaž v inom štýle. Ďakujem za pomoc dobrovoľníkom, sponzorom a mestu Vysoké Tatry,“ uzavrel hlavný

organizátor pretekov, ktoré začali písať svoju históriu v roku 2022.

O 15.30 hodine prebehlo slávnostné odovzdávanie cien za účasti primátora mesta Vysoké Tatry Jozefa Štefaňáka, poslanca Romana Chodníčka a hlavného organizátora Pavla Krofta.

Prvé tri miesta si odniesli kežmarskí rybári: víťazom sa stal Rudolf Lauf, druhé miesto získal Roman Dlugolinsky a tretie Miroslav Jankura. Všetci účastníci si domov odniesli medovníkovú medailu a zážitky z dňa stráveného v príjemnom prostredí, ktorý si radi zopakujú aj o rok.

Zubná starostlivosť pre celú rodinu

ZUBNÁ AMBULANCIA ONEDENT

Objednávajte sa na konzultáciu na telefónnom čísle:

 +421 914 138 765

 DOM PRIMO TATRY
Nový Smokovec 19024, 062 01 Vysoké Tatry

ZMLUVNÍ PARTNERI:

Vysoké Tatry počas sezónnej uzávery

Vo vysokohorskom prostredí platí od 1. novembra do 31. mája zimná uzávera. Neznamená to však, že nesmiete vstupovať do horského prostredia. Kam sa môžete v tomto období vybrať a prečo je dôležité dodržiavať toto obmedzenie?

Pravidlá pohybu vo vysokohorskom prostredí určuje Návštevný poriadok Tatranského národného parku (TANAP-u). Ten v roku 2023 priniesol niekoľko zmien: „Napríklad lokalita Symbolického cintorína pri Popradskom plese je prístupná pre návštevníkov aj po 1. novembri. Túto národnú kultúrnu pamiatku je možné si prezrieť po žltej značke až do 15. decembra. Naopak, úsek červeno značenej Tatranskej magistrály od Popradského plesa cez Sedlo pod Ostrvou až po Sliezsky dom podlieha uzávere. Počas zimy je možné vystúpiť na predné Solisko či po žltej značke na Baranec až po Plačlivé v Západných Tatrách,“ informovala Správa TANAP-u, ktorá spravuje viac ako 670 km turistických a náučných chodníkov.

Sezónna uzávera vybraných turistických chodníkov vo Vysokých Tatrách trvá od 1. novembra do 31. mája. V tomto období si príroda a zvieratá užívajú zimný odpočinok, nemenej podstatným dôvodom je bezpečnosť návštevníkov. Uzatvorené je najmä

vysokohorské prostredie (nad chatami) – vyššie položené chodníky, sedlá a štíty. Trasy vedúce k vysokohorským chatám sú otvorené celoročne, s výnimkou Chaty pod Rysmi. Dôvodom jej uzatvorenia je predovšetkým bezpečnosť návštevníkov, nakoľko sa nachádza v lavínovom svahu.

Chaty vo Veľkej a Malej Studenej doline (Zbojnícka a Téryho chata) boli niekoľko dní uzatvorené (do 8. 11.). Dôvodom boli sanačné a deratizačné práce, avšak už sú pripravené poskytnúť útočisko v zlom počasí, občerstvenie a ubytovanie. Návštevu jednej chaty v Belianskych Tatrách – Chaty Plesnivec, si dobre naplánujte: od 3. novembra do 8. júna budúceho roku bude otvorená iba počas víkendov a sviatkov. Dočasne zatvorená je aj Bilíková chata, nachádzajúca sa pár minút chôdze od Hrebienku. Dôvodom je údržba chaty, ktorá potrvá do 26. novembra.

Hlavným dôvodom sezónnej uzávery je ochrana prírodného prostredia, fauny a flóry, najmä však chránených živočíchov. „Živočíchy sa potrebujú po nápore návštevníkov vo vysokohorskom prostredí Tatier počas letnej turistickej sezóny zregenerovať a pripraviť sa na zimné mesiace, ktoré sú náročné na energiu. Hľadajú ešte potravu v podobe jesenných plodov, aby doplnili zásoby a prežili drsné tatranské podmienky, presúvajú sa na zimoviská. Jeseň je zároveň obdobím kamzičej ruje, počas ktorej zver potrebuje pokoj.

V jarnom období má uzávera opodstatnenie v tom, že zvieratá rodia a vyvážajú mláďatá, ktoré potrebujú zosilnieť a naučiť sa prežiť v divočine. Svište majú ruju v jarných mesiacoch a pred začiatkom turistickej sezóny musí stihnúť aj priviesť nerušene na svet svoje mláďatá. Uzávera im zabezpečuje priestor a pokoj na tento životný cyklus,“ vysvetlil Lubomír Plučinský, vedúci Oddelenia prác celospoločenského významu Správy TANAP-u.

Všetky informácie a zoznam úsekov, na ktoré sa uzávera vzťahuje (pre jednotlivé športové aktivity), sú zverejnené na webovom sídle Správy TANAP-u www.tanap.sk alebo na tabuliach informujúcich priamo v teréne o zákaze pohybu v danej lokalite. kb

Priaznivé výsledky sčítania kamzíkov

Zamestnanci Správy TANAP-u a dobrovoľníci vyrazili do terénu na každoročné jesenné sčítanie kamzičej zveri. Početnosť tohto vzácneho druhu, ktorý je symbolom Tatier, sa zisťuje na jar (sčítanie zamerané na prírastky mláďat) a v jesenných mesiacoch (mapuje celkový stav a početnosť populácie), na slovenskej aj poľskej strane Tatier.

„Údaje z jarného sčítania mohli vyvolať dojem sklamaní. V období jari teploty a charakter počasia už pripomínajú leto. Kamzíky sa pred vysokou teplotou skrývajú. Vyhľadávajú tienisté miesta, ktoré sú častokrát skryté pred zrakom človeka. Mláďatá je niekedy veľmi ťažké spozorovať. Preto aj pri sčítaní sú výsledky skreslené a neodrážajú skutočný stav populácie. Naopak, výsledky z jesenného rátania sa už približujú svojimi hodnotami k reálnym stavom kamzičej zveri u nás a v Poľsku. Stav populácie kamzíka tatranského vrchovského môžeme považovať za stabilný a priaznivý. Teraz je pred nami výzva na udržanie populácie a zlepšovanie stavu biotopov pre tento druh. Ak by sa mal zopakovať stav z konca 90. rokov minulého

storočia, keď klesol počet jedincov pod 300, mohlo by to znamenať zánik druhu. Každým znížením početnosti sa genofond oslabuje a tým aj schopnosť

prežitia a odolávania rôznym chorobám, baktériám a iným hrozbám.

Absolútny rekord si stále drží sešň roku 2018, vtedy sme zaznamenali až 1431 jedincov.

Súčasná populácia kamzíkov je stabilná, avšak naša vízia je dlhodobou dosiahnuť nárast počtu kamzíkov, čo by bolo znakom zdravého a vyváženého ekosystému,“ zhodnotila Erika Feriancová, zooloგიčka Správy TANAP-u.

Tohto roku zaznamenalo 70 pracovníkov koncom októbra 949 jedincov, z toho 637 na slovenskej strane Tatier. kb

Viacerým vzácnym druhom hrozilo v minulosti vyhynutie. Krehké populácie sa darí udržiavať aj vďaka rešpektovaniu sezónnej uzávery.

Kamzíka vrchovský tatranský (*Rupicapra rupicapra tatrica*) je symbolom Tatranského národného parku. Poddruh žijúci vo Vysokých a Belianskych Tatrách je skutočne unikátny – nikde inde na svete ho nenájdeme. Naše územie obýva už od dôb ľadových.

Tatranské kamzíky žili počas doby ľadovej na otvorených rovinách chladných európskych stepí. Oteplovaniu podnebia sa prispôbili presunom do vyšších, chladnejších polôh, odkiaľ nemohli preniknúť na iné hrebene cez lesy obývané vlkami a rysmi, preto došlo k ich izolácii. „Nás“ kamzíka je tatranským endemitom, jedinečným poddruhom, ktorý sa od ostatných kamzíkov (napr. alpských, pyrenejských) odlišuje sfarbením a tvarom lebky. Ako samostatný poddruh ho v roku 1972 popísal Milíč Blahout – významný tatranský zoológ, výskumník a fotograf.

Výskyt kamzíka v ľadových dobách potvrdil nemecký prírodovedec, zoológ a bádateľ Gustav A. H. Schaefer, ktorý našiel v masíve Muráňa úlomok kamzičej lebky. Rádiouhlíkovou analýzou bol vek kostného fragmentu stanovený na viac ako 10 500 rokov (neskorý glaciál). Týmto bol tatranský kamzíka zaradený medzi glaciálne relikty.

V minulosti boli lovené pre mäso, rožky, srst a bezoárové gule (nestrávené zvyšky potravy v žalúdku), ktorým sa pripisovali liečivé vlastnosti. V roku 1949 žilo na území Tatier len 132 jedincov. Pre záchranu tohto vzácneho druhu bola v Nízkych Tatrách vytvorená náhradná populácia a začalo sa so systematickou ochranou. Aj vďaka nej sa početnosť kamzíka vrchovského tatranského vyšplhala nad 1 000 jedincov.

V krajine hradov a zámkov

Slovensko je krajinou s množstvom historických pamiatok. Na relatívne malom území sa nachádza 425 kaštieľov a 180 hradov. Niektoré očaria bohatou expozíciou, z iných sa zachovali len ruiny lákajúce milovníkov dávnej histórie.

Lukáš vyrastal pod Trenčianskym hradom, kde pred 700 rokmi panoval pán Váhu a Tatier – Matúš Čák Trenčiansky. „Lovec hradov“ trávi voľný čas s rodinou cestovaním, objavovaním hradov, ich histórie a tajomstiev. Žiakom Základnej školy v Tatranskej Lomnici predstavil svet nížinných aj výšinných hradov na Slovensku a v zahraničí. Dozvedeli sa, že hrady boli postavené v časoch tatárskych a tureckých vpádov – na kopcoch, pri riekach, v jaskyniach.

Za posledné štyri roky navštívili 620 hradov v 9 krajinách sveta, ktoré popísal na svojej stránke www.lovechradov.sk, kde nechýbajú turistické tipy, praktické informácie o vstupnom, prístupe k hradu, otváracích časoch a vedomostné kvízy.

Organizuje aj komunitné výstupy, kde pozýva všetkých záujemcov: „Posledný sa konal na Lietavskom hrade, kde boli sokoliari, bohatá tombola a vyzbierané tisíce eur sa použili na opravu hradu.“

V Prešovskom kraji navštívil napr. „Kežmarský hrad, ktorý je jediným úplne zachovaným hradom na Spiši. Prvá písomná zmienka o ňom je z roku 1447. Na hrade sa nachádzajú rôzne expozície. Za povšimnutie stojí aj mestské hradby alebo pamätník (tank) z druhej svetovej vojny, ktorý sa nachádza v blízkosti hradu. Vstup na hradné

nádvorie je bezplatný.“ V našom okolí ho zaujala aj zrúcanina hradu Plaveč, vypínajúca sa nad rovnomennou obcou neďaleko Starrej Lubovne (s ďalším hradom postaveným začiatkom 14. storočia): „Kráľovský hrad bol postavený z kameňa koncom 13. storočia (prvá zmienka). V 18. storočí stratil svoj vojenský význam, tak, ako väčšina hradov u nás. V 19. storočí vyhorel. Od roku 2014 sa miesto rekonštruje. Prístup je veľmi jednoduchý, hrad sa nachádza priamo nad obcou Plaveč. Poteší altánok, automat, kde si môžete kúpiť niečo na pitie alebo magnetku.“

Deti prednáška zaujala, a tak sa už tešia na najbližšiu cestu za históriu hradov.

Vedeli ste, že nie všetky hrady sú postavené vysoko na kopci? Napr. protiturecká pevnosť – kláštor Bzovik sa nachádza len pár metrov od parkoviska, ku hradu Korlátka musíte zostúpiť dolu kopcom. Najvyššie položeným hradom na Slovensku je Liptovský hrad (993 m n. m.), kde vedie časovo aj fyzicky náročnejšia turistická trasa z obce Kalameny alebo Bukovina. Ktorýkoľvek slovenský hrad zaujme čarom výhľadov alebo bohatou históriou.

Spolu silnejší

Naša škola sa tento školský rok 2024/2025 rozrástla o jedinečnú a veľmi inšpiratívnu žiačku Ninku Lihotaňovú. V čom je výnimočnosť tejto žiačky? Každý deň k nám prichádza na svojom invalidnom vozíku. Pre väčšinu z nás je to nová skúsenosť, ktorá nás učí dôležitým hodnotám ako sú empatia, rešpekt či vzájomná pomoc.

Komunita školy sa veľmi rýchlo prispôbila novým potrebám tejto šikovnej žiačky. Jej rovesníci, no rovnako aj starší žiaci, sú nesmierne ochotní a starostliví. Pomáhajú jej s radosťou, či už ide o asistenciu na vyučovaní alebo podporu pri iných školských akciách. Príkladom je aj účelové cvičenie, kedy sa Ninka s pomocou spolužiakov druhého stupňa ocitla na krásnej jesennej túre, ktorej cieľom bol Štart, medzistanica v lyžiarskom stredisku v Tatranskej Lomnici.

Vytvorenie ideálnych podmienok pre Ninku bolo možné aj vďaka našej pani riaditeľke PaedDr. Lucii Baloghovej a pánovi zástupcovi PaedDr. Petrovi Parížekovi, ktorí od začiatku zabezpečili, aby škola bola plne prístupná a podporujúca. Ninka má k dispozícii všetko, čo potrebuje, aby sa cítila komfortne a mohla sa naplno venovať svojim študijným povinnostiam. Pani riaditeľka nielenže dbala na fyzickú prístupnosť, ale aj na to, aby bola atmosféra v škole priateľská a plná spolupatričnosti.

Aby bola jej školská dochádzka čo najpohodľnejšia a Ninka sa

cítila plnohodnotne, má okolo seba tím, ktorý jej poskytuje potrebnú pomoc. Reč je o inkluzívnom tíme, ktorý je súčasťou našej školy a jeho úlohou je zabezpečenie a vytvorenie priateľskej atmosféry a prostredia, kde majú všetci žiaci vrátane Ninky príležitosť zapájať sa do rôznych aktivít. Tím pod vedením PhDr. Mgr. Gabriely Imriščákovvej sa okrem iných žiakov venuje individuálne aj Ninke a zabezpečuje pomoc pedagogických asistentiek. Pani asistentky jej s radosťou pomáhajú pri pochopení úloh počas výučby.

Súčasťou tímu je aj Ninkina milujúca babka, ktorá jej počas vyučovania robí spoločnosť a plní úlohu pomocného vychovávateľa.

„V škole sa mi veľmi páči, mám veľmi dobrú pani triednu učiteľku, rovnako aj pani asistentky, ktoré mi pomáhajú počas vyučovania s ľahkým priebehom hodín. Cítim sa v škole vynikajúco,

aj vďaka ostatným učiteľom, ktorí ma učia. Máme super pani riaditeľku a pána zástupcu. Do školy sa každý deň veľmi teším. Mój najobľúbenejší deň je štvrtok, kedy máme po škole krúžok s triednou pani učiteľkou Dielňa fantázie, kde vytvárame vždy niečo zaujímavé,“ hovorí Ninka.

Táto skúsenosť prináša do našej školy nielen nové výzvy, ale aj mnoho pozitívnych momentov. Veríme, že pomôže nám všetkým lepšie pochopiť, aká dôležitá je vzájomná pomoc a podpora. Zároveň máme všetci príležitosť sa zamyslieť nad dôležitosťou inklúzie, pomocou ktorej dokážeme vytvoriť prostredie, kde sa každý cíti podporovaný a vítaný. Sme hrdí na to, ako si celá škola túto novú výzvu osvojila. Tešíme sa na ďalšie chvíle, ktoré nám táto cesta prinesie.

Mgr. Štefánia Harenčárová,
triedna učiteľka Ninky
ZŠ Tatranská Lomnica

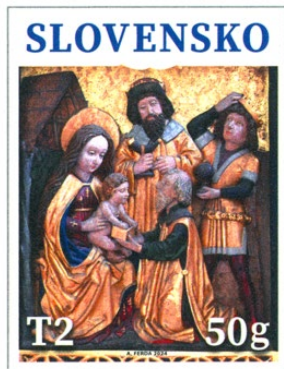
Malé – veľké umenie

Filatelia je považovaná za najmenšie umenie sveta. Záluba v zbieraní poštových známok je celosvetovo jedným z najrozšírenejších zberateľských odborov. Za každou miniatúrnou známkou sa skrýva zložitý, niekoľkoročný proces, tvorivý autor, desiatky hodín trpezливej práce a odborná komisia posudzujúca, ktoré diela budú zdobiť listové zásielky. Výročné aj „bežné“ známky našli svoj dočasný domov v Tatranskej galérii, kde sú dve vzácné výstavy: František Horniak, *Umenie na známkach* (do 15. decembra) a *Popradfíla 2024* (do 16. novembra).

Pozvanie do Popradu prijal popredný autor poštových známok František Horniak: „Venujem sa všetkým emisiám známok. Najväčšiu radosť mám z emisií umenie. Sú to viacfarebné diela, zhotovené jedinečnou technológiou, ktorá vznikla v roku 1965 v bývalom Československu. Ide o viacfarebné rytecké prepisy: každá farba sa ryje na samostatnú dosku (používam max. 6 farieb, ktoré kombinujem, čím vytvorím na jednej rozkresbe celé farebné spektrum), tým sú naše technológie jedinečné. Zo strany Slovenskej pošty je preto snaha o zápis do Zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO.“

„Autora sme si vybrali na výstavu, keďže jeho srdcovou záležitosťou pri tvorbe je umenie. Ročne vychádzajú v emisii umenie dve známky, takže je to veľmi náročné, aby autorov vybrala porota, ktorá všetky diela starostlivo posudzuje. Dnes sme uviedli novú poštovú známku *Vianočná pošta*, sprístupnili sme dve jedinečné výstavy venované filatelii.“

František Horniak (1956) študoval Strednú umelecko-priemyslovú školu v Kremnici, odbor plošného a plastického rytia kovov. Od roku 1981 pracuje ako rytec poštových pečiatok, neskôr sa začal špecializovať na tvorbu príležitostných poštových pečiatok a známok. Do dnešného dňa realizoval viac ako 150 rytín poštových známok, získal rekordné množstvo domácich a zahraničných ocenení. Vrcholom autorovej umeleckej tvorby sa stala poštová známka *UMENIE: Kľaňanie troch kráľov z Zlatých Moraviec*, ktorá je svetovým unikátom (vytlačená na formáte hárčeka na základe piatich samostatne vyrytých ocelových štočkov, technikou doteraz v takej veľkosti neprekonanou). Pre

Mobiliiár z Baziliky minor sv. Egidia v Bardejove.

podtatranský región vyhotovil viacero známok, ako napríklad: tabulová maľba *Narodenie zo Spišskej Starrej Vsi* (SNG), *Majster Ján: Zvestovanie Panne Márii* (tabulová maľba z Kostola sv. Juraja v Spišskej Sobote), *Gotická Madona z Lubice*, *Ladislav Medňanský Potok za humnami* (SNG), *Jar v Tatrách od Ferdinanda Katonu* zo zbierok Tatranskej galérie v Poprade.

Pozoruhodne stvárnené sú drevené kostolíky, pečiatky a obálky prvého dňa známky *Popradské pleso* s rytinou kaplnky *Symbolického cintorína* či *Baziliky v Spišskej Kapitule*. Výstava pod názvom *Umenie na známkach* Františka Horniaka predstavuje tvorbu výnimočného autora – rytca, proces vzniku známky od rozkresby až po miniatúrne dielo. V priestoroch Tatranskej galérie máte možnosť vidieť aj originálne predlohy zobrazených diel,“ priblížila kurátorka výstavy, riaditeľka Tatranskej galérie v Poprade Anna Ondrušková.

Súbežne s touto výstavou prebieha v termíne od 31. októbra do 16. novembra 2024 filatelistická výstava *POPRADFÍLA 2024* s medzinárodnou účasťou. Otvoril ju predseda slovenských filatelistov Pavol Lazar, za popradských filatelistov Rastislav Ovšonka, autor publikácie *Tatranské motívy* na poštových známkach. „Známkovú tvorbu sme poznali z každodenného života. Robia ju profesionálni výtvarníci, vďaka ktorým vznikajú hodnotné známky. Neraz sme získali titul *Najkrásjšia známka na svete*. Vďačíme za to aj Františkovi Horniakovi, ktorého výstava je predsieňou k súťažnej výstave *Popradfíla*. Filatelia je jediný zberateľský odbor na svete, v ktorom existujú súťaže. Má svoje regulé, kde sa musia kvalifikovať na vyšší stupeň, od okresných cez národné kolá až na svetový level, kde sa snažíme presadiť. Výstava *Popradfíla 24* je pre začínajúce exponáty – premiérové diela, ktoré získavajú svoju kvalifikáciu na budúcoročné kolo v *Liberci*,“ zdhrnul Lazar, ktorý zároveň vyjadril vďaka organizátorom a vystavovateľom.

Vedeli ste, že kedysi poštovné platil prijímateľ? Zmenilo sa to až v roku 1837, keď Sir Rowland Hill požiadal britskú vládu o reformu zahŕňajúcu jednotnú výšku poštového pre vnútrozemnú poštu (nie podľa vzdialenosti), navrhol platenie odosielateľom a zavedenie „nálepiek“ ako dokladu

Dielo Ferdinanda Katona „Skorá jar v Belianskych Tatrách“ z obdobia rokov 1890 – 1910 sa stalo motívom poštovej známky vydanéj Slovenskou poštou v roku 2020 v náklade 80 000 kusov. Autorom poštovej rytiny je František Horniak, ktorého práce so zmyslom pre detail si môžete pozrieť v popradskej galérii.

o zaplatení. Prvá zásielka s portrétom kráľovnej Viktórie bola odoslaná 1. mája 1840. Znamky sa zakrátko rozšírili do celého sveta a stali sa nielen dokladom, ale aj zberateľskou vášňou mnohých generácií. Čoskoro, 18. decembra, si pripomenieme Deň slovenskej známky, na počesť prvej známky s motívom *Hradčan* (1918). V Poprade uvidíte známky s motívom slovenských miest, *Vysokých Tatier*, ale aj rôznych konferencií, výročí a nazriete do zložitých, niekoľkoročného procesu ich vydávania. Vystavené sú aj historické pohľadnice (secesné litografie) *Vysokých Tatier*.

Vo štvrtok 14. novembra o 17.00 hod. sa v Podtatranskom múzeu v Poprade (Vajanského 72/4) uskutoční inaugurácia publikácie vdp. Mgr. Michala Liptáka s názvom „Križ nás sprevádza“. Inaugurácia otvorí výstavu s rovnomenným názvom, v ktorej múzeum predstaví križ v rôznych formách zo zbierkových fondov deponovaných v múzeu. Prezentované budú napr. aj ručne kované železné križe z druhej polovice 19. storočia, ktoré sa nachádzali na spiškosobotskom cintoríne (od majstra Jána Kuzmana a neznámeho budapeštianskeho majstra).

Autor publikácie „*Križ nás sprevádza*“ – vdp. Mgr. Michal Lipták, emeritný kňaz pôsobiaci v rímskokatolíckej farnosti Poprad-Spišská Sobota, oboznámi verejnosť s významom a dejinami križa ako kresťanského symbolu.

Výstavu si môžete pozrieť do 26. januára 2025. Za pozretie stoja aj stále expozície približujúce významnú históriu nášho regiónu – *Poprad a okolie v zrkadle vekov*, *Cechy a remeslá* a moderne spracovaná expozícia jedinečného nálezu zo 4. storočia – *Kniežacia hrobka*. Múzeum

je otvorené od utorka do nedele v čase od 9.00 do 16.00 hod. (s prestávkou medzi 12.00 a 13.00 hod.). Svoje brány otvorí aj počas štátneho sviatku, v nedeľu 17. 11.

Zimná bežecká séria 2024/2025 odštartovala prvým kolom

9. november: V jazdeckom areáli (na Kolbisku) v Tatranskej Lomnici sa v sobotu konali prvé preteky tohtoročnej zimnej bežeckej série. Muži si zmerali sily na trati dlhej 7 km a ženy 5 km.

Podujatie sa tradične konalo pod hlavičkou organizátora Sport Tatry, o.z. a s podporou partnerov, mesta Vysoké Tatry a OOCR – Región Vysoké Tatry. Víťazné medaile odovzdával primátor mesta Vysoké Tatry Jozef Štefaňák. Je to bodovaná bežecká séria pozostávajúca zo štyroch pretekov, ktoré sa uskutočnia raz mesačne od novembra až do februára 2025.

Bežecký sviatok začal pretekmi tých najmenších doobeda o 11:00 hod. Deti behali podľa veku v rôznych kategóriách (na tratiach dlhých od 300 m do 1500 m). Bežecké trate boli zaujímavé, plné rôznych druhov prekážok a terénu, ktorý sa neustále menil a skúšal obratnosť pretekárov. Slnko hrialo a počasie bolo ako za odmenu.

Po detských a žiackych kategóriách nasledovali preteky dospelých, ktoré začali

o 13:00 hod. Po hodine už bolo po skvelých výkonoch a s dobrým pocitom sa mohli súťažiaci presunúť k stupňom víťazov, kde sa odovzdávali ocenenia.

Absolútne poradie v behu Steeplechase run 5 km ženy: 1. Alena Sinay (23:50,84), 2. Martina Martančíková (23:52,05), 3. Janka Tesárová (24:05,42).

Absolútne poradie v behu Steeplechase run 7 km muži: 1. Martin Halasz (27:34,51), 2. Jozef Hručko (28:08,20), 3. Jakub Haviarik (28:26,01).

Kompletné výsledky prvého kola z Tatranskej Lomnice nájdete na www.pretekaj.sk

Najbližšie kolo je na programe 7. 12. v Novej Polianke. Registrácia pre obyvateľov mesta Vysoké Tatry je bezplatná. Viac informácií o ďalších troch kolách na www.sportTATRY.sk.

Prečo a ako začať behať

Na beh sme sa pýtali aj Petra Végha, skúseného bežca a mentora (z klubu sportTATRY), organizátora jedinečného prekážkového behu na Slovensku v jazdeckom areáli – v Tatranskej Lomnici: Ako začať s behom, Peter?

„Po prvé si treba povedať, prečo chce človek behať. Aká je motivácia? Ak len kvôli chudnutiu – je to zbytočné... Chudnutie treba riešiť komplexnejšie a s nejakým odborníkom. Beh s výsledkom chudnutia je krátkodobá záležitosť a napokon dôjde k jeho efektu. Beh by mal byť o inej motivácii: chcem si oddýchnuť, vyvetrať hlavu, mať lepšiu náladu, chcem si zlepšiť kondíciu alebo sa stretnúť s partiou... Druhým dôležitým bodom je – „nájsť si spriaznenú dušu“. Ťažko sa totiž behá, keď partner alebo rodina sedí na gauči pred televízorom.“ Peter odporúča nájsť si bežeckého partnera alebo partiu kamarátov, ktorí sa spolu prebehnú, pocvičia, pretože práve takto sa dá udržať dlhodobá motivácia. Motiváciou sa nestáva už len beh, ale všetko okolo toho.

Podme na prax... Ako si naplánovať prvé tréningy?

„Keď niekto začína od nuly (nebehal pár rokov alebo nikdy), mal by začať pomaly – ideálne prechádzkami alebo rýchlou chôdzou. Napríklad týždeň alebo dva týždne aplikovať rýchlu chôdzu a možno za mesiac sa dostať k tomu, že pobeží pomalým tempom pol hodinu. Treba

si stanoviť cieľ...“ Podľa Petra je ideálny čas na bežecké začiatky práve jeseň, aby si pľúca postupne zvykali. Behanie po novom roku u začiatočníkov často končí chorobou, pretože pľúca šokuje studený vzduch. Netreba zabúdať na nádych nosom a výdych ústami... „Dôležité sú aj kvalitné ponožky, pretože achilovka (Achillova šľacha) je silná, ale zraniteľná. Nie je pokrytá tukom a je citlivá na chlad. Odporúčam investovať do kvalitných bežeckých ponožiek, pretože práve tento podceňovaný faktor je dôvodom väčšiny úrazov v zime...“ Pre začiatočníkov bude ešte užitočná informácia, že v zime potrebuje telo dlhší čas na zahriatie, a preto sú behy prirodzene dlhšie. Netreba to však preháňať a tréning kondície by nemal byť v zimných mesiacoch dlhší ako 1 hod. až 1,5 hod. Behanie do -10 °C je úplne bezpečné, ideálne bez prekrytia dýchacích ciest – nákrčníka alebo buffky (ale toto je často individuálne a závisí od bežca).

So svojou drahou polovičkou chodíš pretekať v behu do vrchu... Peter, čím ťa oslovil beh do vrchu? V čom je iný?

„Pretože žijem v horách... Dostal som sa k tomu prirodzene. Od prechádzok, cez rýchlu chôdzu až po beh do vrchu. Je to iné v tom, čo je počas behu motiváciou. Napríklad – cestný beh je o sústredení sa na jediný cieľ – čas. Trailový beh v horách, skalách, po rôznom teréne spája väšeň pre beh a čaro turistiky (jedinečné výhľady, krásne miesta v prírode). Pri behu do vrchu je motivácia iná – dobehnúť na krásne miesto

a zároveň sa myslieť počas behu odľahčuje tým, že sa strieda rytmika behu vzhľadom na terén.“

S Petrom by sme sa rozprávali dlho a nestali by nám celé noviny.

Podme však k ďalšej inšpirácii. Možno vám cestu k behu ukážu dobré dôvody alebo literatúra. Beh sa stal v posledných rokoch fenoménom – na tom sa zhodnú aj odborníci. Keď kedysi prišlo na beh 100 bežcov, dnes je na pretekoch 3000 nadšencov. Beh zapálil „iskru“ v mnohých ľuďoch a aj v ťažkých chvíľach im dal novú energiu zdolávať prekážky bežného života. Zhrňme si 5 dobrých dôvodov, prečo by ste mali začať behať:

- Zlepšenie fyzickej kondície
- Zvýšenie energie a zlepšenie nálady
- Zlepšenie zdravia kĺbov a kostí
- Duševná pohoda a odbúrание stresu
- Dostupnosť a jednoduchosť tejto aktivity

Aby ste sa behom bavili, aby ste od rána netrepežlivo odrátavali čas, kedy si obujete bežecké botasky, potrebujete v sebe zapáliť „iskru“ a ochutnať čaro tejto tvrdej práce. Čo vám môže pomôcť zamilovať sa do behu? Tu je niekoľko knižných bestsellerov, ktoré vás nakopnú:

- „Bežecký denník“ (Chris McDougall)
- „Bežecký návod pre každého“ (Matt Fitzgerald)
- „Cvičme s radosťou: Beh“ (Jan Holub)
- „Maratón v duši“ (Haruki Murakami)
- „Born to Run“ (Christopher McDougall).

 ah

Vynášajú a naplňajú nosičský sen Juraja Petranského

10. november: Súťažiaci Memoriálu Juraja Petranského ovládli v nedelu trasu medzi Hrebienkom a Zamkovského chatou. Muži na svojich pleciach niesli 100 kg a ženy 30 kg.

23. ročník Nosičskej stovky bol o spomienke na jedinečného tatranského nosiča a o dobrej nálade, ktorá pramení zo samotnej podstaty drsného nosičského remesla. Pot a tvrdá práca pomohli ku krásnemu spoločnému výsledku a na chatu, ktorá je 2 km od štartu s prevýšením 200 metrov, sa vynieslo 4 050 kg.

Tieto tradičné preteky, počas ktorých sa vynesú na chatu sudy s pivom a ďalší náklad, mal v hlavie pred tragickou smrťou v roku 2000 nosič Juraj Petranský. Zomrel počas vynášky na Téryho chatu po páde lavíny v Malej Studenej doline. „Juraj bol veľký športovec, skialpinista, bežec, nosič, snílek, čistá duša, romantik, písal aj básne a držal slovo... áno, naozaj držal slovo. Neboli mobily a nemali sme telefóny a keď sme sa na niečom dohodli, napríklad na nejakom tréningu, tak to platilo. Bol to chlap slova aj činu,“ zaspomínal na neho slovami jeho nosičský kolega Eduard „Kuro“ Lipták.

Každoročná súťaž je spomienkou na zosnulého Juraja Petranského, ale aj ďalších horských nosičov, ktorí zahynuli v horách a rokmi ich pribudlo už niekoľko. Je to pocta ich vytrvalosti a sile, s ktorou zdolávajú výškové metre a tvrdou prácou zabezpečujú potrebné zásobovanie horských chát. V Európe je toto remeslo jediné žijúce práve v našom pohorí. Lanovky a helikoptéry ešte stále celkom nenahradili chlapov – horalov, ktorí žijú telom aj dušou v harmónii s tatranskou prírodou. Vynášajú na Téryho chatu, Zbojnícku, Reinerovu, Zamkovského, Skalnú chatu či Chatu pod Rysmi.

V Tatrách začala nosičská profesia vznikáť spolu s tou vodcovskou, asi v polovici 17. storočia, kedy začala krásy slovenských veľhôr objavovať uhorská šľachta. Nosiči i horskí vodcovia, poväčšine dedičania spod Tatier, ukazovali za príplatok bohatým pánom a dámam pre nich dobre známe a krásne miesta v horách.

Tento ročník sa na prvom mieste v kategórii muži umiestnil Štefan Šuster (víťaz nedávnych nosičských pretekov Sherpa Rallye) s časom 39:43. Na druhom mieste sa umiestnil Michal Zelenčík s časom 42:52. Tretie miesto obsadil Jozef Drobný s časom 45:18. Medzi ženami sa najlepšie s nákladom a terénom popasovala Adriana Matulíková s časom 26:41 minút.

V roku 2023 ovládol trebriček najlepších v kategórii mužov Filip Zacher s časom 42 minút a 21 sekúnd a v kategórii žien zvíťazila Teja Šuligová s časom 29 minút.

ah

Naplánujte si výhodnejšiu lyžovačku

Spoločnosť TMR, ktorá prevádzkuje viaceré domáce a zahraničné strediská, spúšťa predpredaj denných skipasov za zvýhodnené ceny. Lyžiarci môžu od 5. novembra plánovať svoje výlety do najznámejších stredísk na Slovensku, ale aj lyžovačku v Českej republike, Poľsku a Rakúsku.

Čím skôr si klient denný skipas kúpi, tým výhodnejšiu cenu získa: „Lyžiarci z našich stredísk vedia, že začiatok predpredaja je ten najlepší moment, kedy si môžu vybrať skipasy za najlepšie ceny. Predaj za flexibilné ceny, ktorý sme zaviedli v roku 2018, postupne prichádza aj do ďalších stredísk a krajín a potvrdzuje, že sme sa vydali správnou cestou. Do novej sezóny máme pre našich hostí pripravené ďalšie skvelé novinky v podobe Gopass Ski Flexi sezónky a takisto cashbacku s vlastným Gopass platidlom GoX, vďaka čomu budú môcť naši klienti ušetriť ešte viac pri nákupe produktov a služieb,“ uviedol Igor Rattaj, predseda predstavenstva TMR, a. s.

Pre vášnivých lyžiarov sú naďalej k dispozícii Gopass SKI Sezónky, ktoré ponúkajú: neobmedzené lyžovanie v 10 strediskách, v 4 krajinách, večerné lyžovanie zdarma v strediskách Jasná, Špindlerův Mlýn, Ještěd a Szczyrk, parkovanie zdarma v strediskách Jasná, Ještěd a Tatranská Lomnica, 15% goX cashback na oblečenie, služby v prevádzkach Motion (okrem lyžiarskych škôl) a vo vybraných gastro prevádzkach v strediskách.

Aktuálne sú v ponuke štyri druhy sezónky: Gopass Ski Sezónka (629 €), Gopass Ski Sezónka s účtom od 365.bank (489 €), Gopass Ski Flexi Sezónka (659 €), Gopass Ski Sezónka+Fast Pass (1059 €). Ceny sú

platné pri zakúpení do 30. 11. 2024. Viac na www.gopass.sk.

STREDISKO	ŠTART. CENA	PLÁNOVANÝ ŠTART SEZÓNY
Vysoké Tatry	od 24 €	6. 12. 2024 Štrbské Pleso, 14. 12. 2024 T. Lomnica
Jasná	od 29 €	30. 11. 2024
Szczyrk	od 85 PLN	14. 12. 2024
Špindlerův Mlýn	od 790 Kč	7. 12. 2024
Ještěd	od 390 Kč	7. 12. 2024
Molltaler Gletscher	od 40 €	12. 10. 2024
Muttereralm Innsbruck	od 27 EUR	7. 12. 2024
Ankogel	od 35 EUR	21. 12. 2024

V stredisku Vysoké Tatry sú pripravené viaceré novinky: avizovaná je modernizácia zasněžovania a doplnenie techniky pre kvalitnejšiu úpravu zjazdoviek, ukončená má byť revitalizácia hornej stanice pozemnej lanovej dráhy na Hrebienok, kde vznikne nový fotopoint. Spoločnosť získala do prenájmu vyhládokovú vežu Tatras Tower na Štrbskom

Plese (možnosť zakúpenia zvýhodnenej vstupenky na vežu a na lanovku). Počas štyroch adventných víkendov sa na Hrebienku uskutočnia Vianočné trhy, nebudú chýbať ani obľúbené zimné podujatia: Tatranský ľadový dóm (15. 11. 2024 – 21. 4. 2025), Tetry Ice Master (27. – 28. 1. 2025), Snežné psy (10. – 11. 2. 2025), Hero Season Trophy (15. 3. 2025 Štrbské Pleso, 22. 3. 2025 Tatranská Lomnica). Viac na www.vt.sk. red.

Plánovaná odstávka lanoviek

Spoločnosť TMR, ktorá prevádzkuje lyžiarske strediská a lanovky vo Vysokých Tatrách, avizuje každoročnú jesennú údržbu. Lanovky budú mimo prevádzky v nasledujúcich termínoch:

- **pozemná lanovka zo Starého Smokovca na Hrebienok:**
14. november 2024
- **sedačková lanovka Štrbské pleso – Solisko:**
18.– 22. november 2024
25. – 29. november 2024
- **lanovky v Tatranskej Lomnici:**
11. – 15. november 2024
18. – 29. november 2024
2. – 6. decembra 2024
9. – 13. decembra 2024

Mengeleho dievča

26. októbra 2024 som mal príležitosť vidieť divadelné predstavenie pod názvom Mengeleho dievča, ktoré sa konalo v kongresovej sále Kúpeľov Nový Smokovec. Bola to monodráma v réžii Jany Ovsónkovej spracovaná na základe rovnomennej literárnej predlohy od Veroniky Homolovej-Tóthovej a Violy Stern Fischerovej. Hlavnú postavu stvárnila Simona Marhefková so spoluúčinkujúcim Zdenkom Dudžákom z Divadla Ramagu. Celé predstavenie trvalo hodinu a pol. A aké dojmy vo mne zanechalo?

Príbehmi tých, ktorí prežili obdobie šoa sa intenzívnejšie a systematicky spolu s mojimi študentmi venujem od roku 2018. Spočiatku nám poslúžilo spomínanie Edity Grosmanovej, ktorá bola v prvom transporte. No potom

Ďakujem priateľom a známym, svojim bývalým žiakom za osobný záujem, nezištnú pomoc a podporu v ťažkej a bolestivej etape života mojej rodiny. Úprimne ďakujem za vzácne slová v spomienke na môjho manžela, učiteľa Mgr. Jána Scholtza.

*Ďakujeme za všetky prejavy sústrasti.
Zuzana a Monika Scholtzová.*

SPOMIENKA

Čas nám rýchlo plynie, ale pri spomienke na človeka akoby nachvíľu zastane. Venujme chvíľku tomu, kto nás kedysi vedel s úsmevom pozdraviť, pozrieť sa nám do očí a porozprávať sa s nami.

Dvadsať rokov uplynulo, keď mi 18. novembra 2004 navždy odišiel do umeleckého neba môj jedinečný brat

Jarko Slameň z Tatranskej Lomnice.

Nadalej na teba spomínajú tvoja mama, manželka Karin, dcéra Kamila, synovci Daniel a Adam, švagriná Iveta a ostatná rodina aj kamaráti.

*Maj sa tam pekne, Jarko!
brat Luboš*

1954

Tatranský dvojtýždenník

Pre občanov a návštevníkov Vysokých Tatier vydáva mesto Vysoké Tatry. Vedúca redaktorka: Mgr. Katarína Bohušová (katarina.bohusova@vysoketatry.sk). Redaktorka: Mgr. Alexandra Hajdučková (alexandra.hajduckova@vysoketatry.sk). Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Mestský úrad, 062 01 Starý Smokovec, IČO: 00326585 tel.: 052/478 04 38, 0910856490 Výroba novin: Popradská tlačiareň, vydavateľstvo, s. r. o., Tel.: 052788 14 91, 92, e-mail: popptlac@popptlac.sk. Ev. č. MK SR: 3110/09. Nevyžiadané príspevky nevraciam. Redakcia si vyhradzuje právo na krátenie a úpravu zaslaných príspevkov. Uzavierka novín je vždy v piatok pred vydaním novín. ISSN 1338-9882

som spoznal pani Juditu a vďaka nej okrem Maji aj mnohých ďalších ľudí, potomkov tých, ktorí prenasledovanie a genocídu prežili. Ich spomínanie otvorilo opäť zabudnuté dejiny nášho podtatranského regiónu. Mal som možnosť viackrát so študentmi navštíviť aj múzeum holokaustu v Auschwitz či v Seredi. Čítal som aj silný príbeh Violy Stern Fischerovej, až prišla chvíľa, keď som musel knihu odložiť nabok.

Za tých pár rokov som už počul mnohé príbehy, fragmentárne spomienky, čítal mnohé knihy, videl ne jeden film. To, čo som však zažil v spomínaný podvečer, sa slovami opísať nedá. Ako divák som bol úplne vtiahnutý do deja. Viola (v hlavnej úlohe Simona Marhefková) tak dokonalo stvárnila to, čo som už mnohokrát čítal, videl no najmä počul pri osobných stretnutiach s preživšími a ich potomkami.

Každá jedna veta, gesto, rekvizity – topánky a dopravné značky v podobe rovnoramenných trojuholníkov, tri drevené debny, dve

vedrá, kostýmy, účes, spev a hudba, to všetko dotvorilo autentickosť scény. Dokonalé detaily, ktoré neuniknú pozornému divákovi. V myslí si opäť premyšľam denný režim dievčať v lágri – to isté každý deň stále dookola. Transport do Auschwitz – v ušiach mi znie pieseň, ktorú osemdesiat osem ľudí spievalo v dobytčom vagóne, ak niekto potreboval použiť „toaletu“, na ktorú slúžilo iba vedro.

To, čo som videl a počul zo scény mi opäť pripomenulo, no najmä sprítomnilo aj príbehy našich popradských rodín – Lichtenstein, Spitzer, Gärtner, Höflich, Erdély, Politzer, Eichner, Rosenthal, Weisz, Schwarzc a mnohých iných, tu nespomenutých.

Čo dodať na záver? Vyslovujem veľké poďakovanie za tento projekt, vďaka ktorému bude príbeh Violy Stern Fischerovej ale aj osudy mnohých ďalších, po ktorých neostalo nič, len meno a pár dátumov zaznamenaných v pamäti múzea Yad Vashem, stále živý. A keby som si mal vybrať návštevu múzea v Auschwitz alebo opäť vidieť tento silný príbeh, určite by som si vybral to druhé. Monodrámu Mengeleho dievča odporúčam vidieť každému, komu obdobie genocídy nie je ľahostajné, no hlavne tým, ktorí i dnes toto obdobie spochybňujú alebo popierajú.

Mgr. V. Andraš, vedúci dejepisného krúžku
Zabudnuté dejiny podtatranského regiónu
SOŠ polytechnická J. A. Baťu Svitu

Mestské zastupiteľstvo Vysoké Tatry v zmysle § 18a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov, **vyhlasuje voľbu hlavného kontrolóra**, ktorá sa uskutoční na zasadnutí Mestského zastupiteľstva vo Vysokých Tatrách **vo štvrtok – 16. januára 2025 o 14.00 hodine.**

- Mestské zastupiteľstvo určilo pracovný úväzok hlavného kontrolóra na 60 %.
- Kandidát má právo v deň konania voľby vystúpiť na rokovani mestského zastupiteľstva a prezentovať svoje predstavy o budúcom pôsobení vo funkcii hlavného kontrolóra a to v časovom rozsahu 5 minút.

Predpoklady na výkon funkcie hlavného kontrolóra Mesta Vysoké Tatry:

- a/ kvalifikačným predpokladom na funkciu hlavného kontrolóra mesta je ukončené minimálne úplné stredné vzdelanie,
- b/ bezúhonnosť,
- c/ spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu.

Náležitosti písomnej prihlášky kandidáta:

- a/ meno, priezvisko, titul, bydlisko, kontaktný údaj /telefón, e-mail/,
- b/ písomné oboznámenie o zverejnení osobných údajov v zmysle zákona NR SR č. 18/2018 Z.z o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov na účely vykonania voľby hlavného kontrolóra mesta Vysoké Tatry na rokovani Mestského zastupiteľstva vo Vysokých Tatrách. Oboznámenie obsahuje najmä informácie o účele spracovávania osobných údajov a o právach dotknutých osôb,
- c/ úradne overené doklady o úplnom strednom vzdelaní a o najvyššom dosiahnutom stupni vzdelania,
- d/ profesionálny životopis s prehľadom doterajšej praxe s uvedením pracovnej pozície,

e/ čestné vyhlásenie o spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu, f/ údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov / § 10 ods.4 písm. a/ zákona č. 330/2007 o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z., g/ koncepcia výkonu funkcie hlavného kontrolóra mesta /max. v rozsahu 2 strán A4/. **Termín ukončenia podávania prihlášok do 3. januára 2025 do 11:30 hod. /piatok. Prihlášku je potrebné odovzdať:**

- Pri osobnom odovzdaní - do podateľne Mestského úradu, Starý Smokovec 18001, priezviska MsÚ.
- Pri odovzdaní poštou – na adresu Mesto Vysoké Tatry, Starý Smokovec 18001, 062 01 Starý Smokovec.

Rozhodujúci je dátum a hodina doručenia, nie dátum poštovej podacie pečiatky. Obálku je potrebné označiť: „**VOĽBA HLAVNÉHO KONTROLÓRA MESTA VYSOKÉ TATRY – NEOTVÁRAŤ**“.

Jozef Štefanač v.r., primátor

INZERCIA

✦ Predám kvalitný leštený tatranský smrekový obklad, perodrážka. Cena od 5,90 €/m². Polgulatý zrub profil na mieru, podlahy, dyle a hranoly. Tel.: 0907 233 415

✦ Zariadenie Dom seniorov Tatranská Štrba hľadá OPATROVATEĽOV na trvalý pracovný pomer. Nástup možný ihneď. Opatrovateľský kurz nie je pri nástupe nevyhnutný. Mzda od 900 €-1200€ v závislosti od príplatkov. Práca je v nepretržitej prevádzke na 12-hodinovej zmeny, tj. od 6:00 - 18:00, vrátane nočných služieb od 18:00 - 6:00. Bližšie informácie: 0907 100 000, info@domseniorov.sk.

Blíži sa záver roka a s ním spojené bilancovanie. Poznáte osobnosť, ktorá pracuje nad rámec pracovných povinností, pričínila sa o rozvoj nášho mesta či úspešnú reprezentáciu a zaslúžila by si našu pozornosť?

Vyzývame obyvateľov Vysokých Tatier, predstaviteľov inštitúcií, organizácií a občianskych združení, i tých, ktorým naše mesto prirástlo k srdcu a sledujú dianie v ňom, aby predložili návrhy na nominácie jednotlivcov alebo kolektívov, ktorým by mali byť udelené výročné ceny. Osobnosti môžete nominovať na jedno z troch ocenení: **Cena primátora mesta Vysoké Tatry za čin roka 2024, Cena mesta za celoživotné dielo a uvedenie do Tatranskej športovej siene slávy.** Ocenení môžu byť nielen obyvatelia, ale aj osoby, ktoré sa významným spôsobom pričínili o rozvoj a propagáciu Tatier doma aj v zahraničí.

Návrhy spolu s odôvodnením nominácie posielajte **do 20. decembra 2024** na adresu: Tatranský dvojtyždenník, Starý Smokovec 18 001, 062 01, Vysoké Tatry alebo na mailovú adresu: katarina.bohusova@vysoketatry.sk.

AVIZUJEME

✦ Tatranský ľadový dóm je už 12 rokov neodmysliteľnou súčasťou zimy na Hrebienku. Tento rok otvorí svoje brány 15. novembra. Viac informácií o ľadovej stavbe, pripravovaných podujatiach a fotoreport vám prinesieme v budúcom čísle novín.

✦ SOŠ Hotelová Horný Smokovec pozýva záujemcov o štúdium na Deň otvorených dverí. Príďte sa pozrieť a ochutnať niečo nové – 27. novembra do 13.00 v budove pri Popradskej ceste.

✦ Kultúrne centrum Koľaj 22 pozýva na podujatia venované estetike, architektúre a histórii: 16. novembra o 16.00 premietne film Poprad Tatry (1933), nasledovať bude diskusia s J. Simkaničom. Do večerných hodín sa bude rozprávať o architektúre a premietaných filmoch. V nedeľu 17. 11. sa o 14.00 hod. uskutoční komentovaná prehliadka popradského židovského cintorína s V. Andrášom.

✦ 24. novembra sa na Mestskom úrade v Poprade uskutoční jedinečná výstava a burza zberateľských áut. Čaká vás výstava úžasných modelov áut rôznych značiek a období. Zároveň je to príležitosť nájsť si klenoty do vlastnej zbierky. Podujatie bude od 8:30 do 13:00 hod.

✦ Astronomický ústav SAV otvára v rámci podujatia Týždeň vedy a techniky pre verejnosť pracoviská v Starej Lesnej. Do 15. 11. budú pripravené prednášky a večerné pozorovanie oblohy. Viac na: <https://tinyurl.com/astrotyzden24>

✦ 11. november: Ligotavý symbol popradských Vianoc – „Anjel“ priletel na kruhový objazd v Poprade už po 16. krát tradične vrtuľníkom. Tento symbol najkrajších sviatkov v roku má 13 metrov, váži 850 kg a jeho povrch pokrýva 42.000 svetelných LED bodov.

✦ 29. novembra o 16.00 hod. si v Múzeu TANAP-u v Tatranskej Lomnici pripomenieme storočnicu narodenia regionálneho historika Ivana Bohuša, jeho dielo a jedinečnú osobnosť. Vstup voľný.

✦ Galériu ÚEUV Tatranská Lomnica rozvoňali medovníky od vychýrených majstrov svojho remesla. Predajná výstava bude prístupná do konca januára, v utorok až sobotu medzi 9.00 a 17.00 hod.

Prešovský kraj je bohatý na prírodné krásy, historické pamiatky, osobnosti a talentovaných fotografov. Dôkazom toho je aj súťaž „Chod' a fot'“, ktorá píše svoj 12. ročník.

Odborná porota vybrala svojich favoritov, teraz je rad na verejnosti. Hlasovanie o najkrajší záber prebieha **do 25. novembra 2024** (do 13.00 hod.). Víťazom sa stane fotografia s najvyšším počtom označení „páči sa mi to“ na facebooku Severovýchod Slovenska. Ocenené diela budú prezentované formou putovnej výstavy, ktorej vernisáž sa uskutoční 13. decembra o 17.00 hod. v Múzeu Solivar v Prešove (potrvá do 28. 2. 2025). Z vybraných záberov tiež vznikne kalendár na rok 2025, ktorý bude pre verejnosť dostupný na eshop. severovychod.sk. Unikátne zábery zachytávajúce krásy a jedinečnosti nášho kraja si môžete pozrieť aj na www.severovychod.sk.

Porota udelila prvé miesto v kategórii príroda, krajinárska fotografia za snímku „Fialové Tatry“, ktorú zhotovil Matej Novotný.

20. VÝROČIE VÍCHRICE vo Vysokých Tatrách

19. 11. 2024 | utorok

09:00 – 13:00 h

POKALAMITNÝ VÝSKUM V TATRÁCH **Múzeum TANAP-u Tatranská Lomnica**

Vedecká konferencia. Odpovede na otázky, ktoré nastolila vetrová kalamita z 19. novembra 2004, ponúknu vedci z domácich výskumných ústavov a univerzít

15:30 h

PIETNA SPOMIENKA **Pamätník víchrice Starý Smokovec**

Príhovor primátora mesta Vysoké Tatry Jozefa Štefaňáka, polozenie venca, na husle hrá Vladimír Rác zo ZUŠ Tatranská Lomnica

16:00 h

20 ROKOV PO **Kongresová sála Kúpeľov Nový Smokovec** **Vo vestibule výstava fotografických obrazov víchrice Mikuláša Jacečka**

Príhovory primátora mesta Vysoké Tatry Jozefa Štefaňáka a riaditeľa Správy TANAP-u Petra Olexu, hudobný hosť Stanislav Salanci, film Tatranský les na križovatke z dielne Pavla Kráľa, prezentácia Dopady tatranskej bóry na lesy po 20 rokoch v podaní Miroslava Jurča zo Správy TANAP-u, moderuje Marta Lacková

16:00 h

PREMIETANIE FILMU A DISKUSIA **Podtatranské múzeum v Poprade**

Premietanie filmu Tatranská bóra po dvadsiatich rokoch a diskusia s tvorcami filmu Pavlom Králom a Mariánom Šturcelom, očitými svedkami – priamymi účastníkmi vetrovej smršte vo Vysokých Tatrách

VSTUP NA VŠETKY PODUJATIA VOĽNÝ

Zmena programu vyhradená.

Vysoké Tatry
REGIÓN
www.regiontetry.sk